

Szerdán.

Martius 31 én.

Politikai, tudományos, művészeti folyóirat. Szerkesztő gazdálkodó társaságával és havi literatúrájával minden héten kétszer két két íven jelen meg.

VILÁG

Világ és Jemertetőre előfizethető helyben Hatvani utcában a fekete elefánta 2k emeletben félve 4fr Postán 4 fr. 48 kr., egy sor hirdetés 3 kr. pengő.

BORSOS szerkesztő tulajdonos.

Társ szerkesztő VAJDA

Belföld.

Ő es. kir. Főlsége Kopácsy József Veszprém-megyei másod alispányt kir. ítélő tábla ülnökévé, Ludányi és esomai Bay György Bereg-megyei első alisp. alországbirájává kegyeskedett kinevezni.

Ő es. s apost. kir. Főlsége az esztergami főkáptalanban megürrült kanonokságokra Prybilla József pozsonyi kanonokot, Bakay János perbeti plebánost és Jaross Vincze verebéli plebánost méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni. — Megboldogult Végh Antal hétszemélynök helyébe, a nm. Hétszemélyű-Tábla váltóügyekben ülnökévé Gyurcsányi Gábort méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni. — Különös kegyelemből Pekarik Imrét, a pesti városkapitányhivatal actuariusát, a dunai vízáradáskor szerzett érdemeinek elismerésül a polgári kisebb arany-érdempénzzel szalagon méltóztatott legkegyelmesebben földíszíteni. — A szomolnoki főfelügyelő hivatalnál megürrült titoknokságra Mauks János gölnitzi kir. bányamester s bányatörvényszéki helyettesét, a rohnitzi királyi vashámori ellenőrségre Nikl Libor viszlovai hámorost (Hammer-schaffer), a mittelwaldi kir. nagykemenczés (Hochhofenschaffer) hivatalra Mialovich Lajos tiszafai főhutászt, végre a szomolnoki kir. olvasztóhutánál megürrült ércválasztási (amalgamatioi) számvivő s másod-ellenőr hivatalra Stadler Mátyás ugyanottani érc-tartalom-próbáló (Kammerprobierer) segédet s réz-eladási gondnokot (Kupferschleiss-Besorger) méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Dietrich Adolf a brassói főharminczad hivatal másod-irnoka optozó harminczados s Datka Dömjény a szebeni főharminczad hivatal irnoka dornai harminczad ellenőrévé neveztetett ki; Wotsch Ignác, eddig a brassói főharminczad hivatalnál áruvizsgáló, hasonló rangban a szebeni főharminczad hivatalhoz tétetett át; Simény Lajos törösvári harminczad-ellenőr a brassói harminczad hivatalnál elő áruvizsgálóvá, Czillich Ferencz tölgyesi harminczados ugyancsak a brassói főharminczad hivatalnál másod áruvizsgálóvá mozdítatott elő.

H—k.

Hazai tájképek. (Chinai fal.) Nem szolgál-e nevéstégek tárgyául ha magyar hazai képekben chinai falat hallotok említeni? Pedig tartóztatassatok vissza e dicséretes kedveteket: nem oly nevéstéges a dolog, mint első pillanatra tetszik. Európában is sok chinai fal van, s azt mi sem tagadhatjuk, hogy európaiak vagyunk.

Akartok tehát ilyen falakat megnevezve hallani? szolgálhatok nehánnyal. Lássátok, a francziák chinai falaként szeretik a Rajnát használni, mely áthatlanul elvállassa őket a németektől. Nevesse-tek; a bohók isten legszebb országutját, a mély, rendes folyamat zárfalul akarják használni. Nézzétek meg az angolokat, e méhek-kint rajzó, dolgozó, gyűjtő, gazdag nemzetet, nem akarja-e kereskedési utjait zárfalakként használni, hogy egyedáruságot gyakoroljon, sőt a mi több, chinai falaként nem akarja-e magát chinai ópi-ummal lelődzni? De mi ez, uraim, a többi chinai falakhoz képest, mellyek a népek boldogságát dülőlag emelkednek ember és ember, osztály és osztály között ugyanazon országban? Illyen chinai fal nálunk is a különböző bábéli nyelv, a különböző vallástét, a polgári osztályos rangok, mellyek szép isten igazában nem hagynak bennünket egymáshoz közeledni. Mi, ha e falak nincsenek, kedves testvérek volnánk egymás között, egyetértők, munkások, mindenben boldogulók, munkánk és természet áldása által gazdagok, és jellemünk s kincseink által hatalmasak. Most egy rész gögghen keressük boldogságunkat, más részen nyögünk s a sors tespedő kényére bizuk magunkat; nyelv dolgában nem az üdveztő versenyt vagy a czélra vezető simulást ismerjük, hanem közjöellenileg kormányoztatjuk magunkat vak szenvedélyek által; ha istenről van szó, nem annak illő szent könyvét kérdezzük meg, s magyarázatot nem az örökéletű mestertől kérünk, hanem mellőzve a feleletkés természetet s iszonyodva az értelem és józan ész utasításától, erszényünk javaslata szerint szólunk, teszünk, küzdünk. Ezek, uraim, az európai chinai falak, ezek érdemlik meg a kinevetést, ezek kívánnak gyógyítást.

Ha már most kérdezzük: mire volt a chinai fal szánva s mi czél éreték el vele? azt kell mondanunk: biztosítania kellett volna a mennyei országot külső ellenségtől, — és milliárdokba kerülén, semmi hasznot sem hajta. Jöttek a mogulok, és elfoglalák

Chinát, jöttek a mandsuk s a mennyei ország meghódolt. Itt legszem-beszököbben beh bizonyodott, hogy országokat nem falak által kell védelmezni. A francziák fővárosukat, a nagy Párist, országnak, némi Chinának képzelék és elhatározták: azt nemesak északi oldalról, hanem körös-körül beszáncolni, befalazni, be-vár-ozni. Mi czéljok lehet? Hogy a barbár Europa bene üthessen boldog ország-jokba! De feledék, hogy azon dicső emlékeztető chinai uralkodó, ki a nevezett falat huzta, otthon annál önkényűbben kormányzott. Mi semmiféle Thiers-Guizotnak kezére nem biznánk 6—8 várat ágyulövésnire városunkul, mert azt gondolnók, a ki látja, hogy kénye szerint bánhatik velünk, hamar kedvet kaphat, hogy ugy is bánjék. Bohóság ma Európát a jó ellenségének tartani. Európában olly közvélemény fejlődött ki és van kifejlőben, mellyet semmi tatárcsorda, semmi Napoleon sem északról sem nyugotrul le nem győzend többé. Ha Europa Napoleont le tudta verni, leverend akármiféle köz ellenséget is: én nevetni vagyok kénytelen a franczia chinai falon, noha sajnálom az elvesztegetendő erőt, és azon áldozatokat, mellyekbe e fal lerontása kerülend.

Megvihatlan fal gyanánt a nép erkölcsössége s hazaszeretete szolgál. Erre szükséges a mai védő-rendszert alapítani. Adjátok meg az igazságot mindenkinek s az igazságos viszonyt és intézete-keket kiki haláláig védendi. Egy jó törvény, melly száz visszaélés-nek veszi elejét, melly az igazságnak kötelező kifejezése, többet ér külső és belső bátorság tekintetében mint 500,000 fegyveres ember 1000 ágyuival s congrève-rakétaival együtt. Ma észsugallotta s jogszentésitette törvények teszik nem a chinai falat az ország körül hanem a bizodalom és szeretet képesét nemzetek között, és az egyetértés és boldog összemunkálkodás füzereit a polgártársaknál. Ma nem falakra van szükségünk, hanem szabad légre; vaspályák és gözkocsokra, és csak ezek mellett érezzük jól magunkat: ma a francziát közel, a tatárt pedig nem távol ohajtjuk magunkhoz: mert bizunk eszünkben, hogy mindennel hasznosan közlekedhetünk.

⊖ Bars. Aranyos-Maróth. Örömmel olvasunk hirlapjainkban minden sort, megyei tanácskozásokat tárgyazót, mert e szellemi fejlődésünk mérlege; de csak akkor, ha nem szenvedély, egyoldalúság s még tán gúny is bélyegzik azt, csak akkor, ha a dolog valósága jó általa köztudomásra — mert ez a czél — s így igazság út a közlő levelére pöcsétet. Mennyiben tartá a Jelenkor 20dik számában S. L. barsi gyűlés közlője ezt szemei előtt: a következőkből kiviláglik. — Hogy a vegyes házasságok ügyében érkezett megyei levelek fölolvassása után kezdetett meg az országos tárgy fölötti vita, tökéletesen igaz; de nem olly hévvel mint közlő magának képzélé, s az elnöki fől szólalás inkább csendes tanácskozásra igazítás mint fenyegetés volt. Miután B. J. thiró ur indítványára többen ac-tiót kiáltoztának, s nemesak prot. cortések, de r. katholicusok is, kik közül számosan védék mint sérelmet ez ügyet, — komoly credvénye semmi más nem leendhete, mint a mi lett: actio stb. — annyival is inkább mivel mint közlő mondja: a vita és esata után olly annyira vissza jöttek látszóit a kölcsönös bizodalom és barátság, mintha semmi ingerültség nem lett volna, mi valóban mind a két felekezetnek dicséretére válik. Innen ellenmondás van közlő azon jóslatában is, mintha az illy fölizgatott kedélyű (nem a fogadott de az ügyért buzgó) cortések által inkább fog az üdvös béke és csönd zavartatni mint a pásztori levelek itt ottani teljesítése által, kivált midőn mint közlő állítja: jó kedvvel s csöndesen is takarodtak haza s nemesak azok, de egyebek is. A jó kedvű és csöndes ember, megenged, tán S. L., olly könnyen csöndet s békét nem zavar, mint kik azt megzavarni parancsolják! értesülvén e gyűlésen a kérdéses házasság törvényszerűsége s érvényessége föll is. Továbbá nem lát következetlenséget közlő e tetteben, s fél, hogy jövőre Esztergam megye határozata fog elfogadtatni! Emlé-kezik-e, mi hozá szönyegre újra e tárgyat, tudja-e, hogy a decemb. tettel a seb orvosolva még nincs, s a nyavalyát, hogy súlyosb ne legyen, minél előbb orvosolni kell, vagy legalább terjedését akadályozni? Esztergam megye határozatának lehető elfogadtatásátul mit se tartson; mert hiszen azon túl van már maga a r. cath. pap-ság is, midőn a decemb. gyűlésben sérelmi fölírásra szavazott, s most ismét új fölírast s országgyűlést kívánt, visszafelé pedig tán csak nem akar menni, midőn az előre halad? kivált ha megszámlál-

ja, mit most nagyelkűen elmellőzött, a köz nemességet is, kívülközlő győzetni akar: akkor aligha el nem megy kedve az új esatátul. Ugy látszik azonban, közlő a papságnak nem barátja, mert különben némelyeknek egész az unalomig hosszas egymódoni beszédeikre szónoki borostyánt nem tűz, s a prot. lelkészek közül nem azokat említi, kik harmadnap a vita végén már időt kimélve s siettetve — röviden nyilatkoztak, hanem az új barsi T. I. és nagysallói N. I. urakat, kik köztetszéssel szónoklottak; az első érzékenyen szólván a r. cath. papság szívéhez, s példát adván a keresztényi türelemre, a másik a protestansság ellen fölhozott vádokat hártván el, s az áldást gátló elveket czáfolván meg inkább az erkölcsi-ség s ez által a haza boldogsága előmozdításában együtt munkálásra hívá föl a r. cath. papságot. Végre mint kitetszik, maga közlő ur is unatkozott már harmadnapra, mert az ítélet kijelentésén vagy jelen nem volt, vagy nem figyelt! különben így adja vala azt elő: „Uj fölírás tétetik s országgyűlés kéretik, az előfordulando esetben jelentést tesz az illető prot. lelkész a szolgabirónak (nem a megyének) ki a házas feleket házasságok érvényességéről biztosítani fogja, s az áldást megtagadó az alispány által megintetvén, ha nem enged, a főnálló sedriára (s nem a még föllálitandó törvényszékre) idéztetik az 1647: 14dik t. cikk ereje szerint; mely ítéletre elfeledé közleni, mikint főtiszt. Becker kanonok ur ez utolsó ellen a papság nevében óvást tett ugyan, de miután a hosszas vitát bámulatos türelemmel kihallgatott főispáni helyettes b. Majthényi ő méltósága is elnökileg kifejté, mikint a papság itt nem úgy jelenvén meg mint status, de mint egyes tag, óvást nem tehet: e tisztelt kanonok ur óvását vissza huzá. Utolsó tréfás nyilatkozata helyett a közlő urnak, én gyűlésünk azon kedves és honunk virágzását illető eredményét tudatom inkább a t. közönséggel, miszerint elnök ő mélt. előadására Garan folyamunkon a kereskedés előmozdítására, kétes és költséges fahidunk helyett, egy a k. építészett által tervezett állandó híd építése határozatván, mellynek költségei fődözésére fölsőbb helyről is 3000 pengő forint ajánlatot, az előkészületek megtételni rendeltettek.

☞ Fölvilágítás „egy k. katolikusnak“ a Pesti Hirlap 16. számában házassági ügyben fölhozott véleményére.

Wessenberg I. H. széles tudományát, és a történeti szakban szerzett érdemeit — illőleg méltányolva — itt elmellőzzük, hol nem historiai széles tudománya, hanem katolikusága, a r. kath. egyház elveihöz hív ragaszkodása és épen oly hív, mint tudós volta magasztalva emeltetik ki ellenünk. Mielőtt azonban kath. hitéhez hívségét kérdésbe vonnók, meg kell jegyeznünk, miképen K. T. M. debreczeni h. v. egyházi szónok ur, midőn a vegyes házasságok ajánlására Wessenbergnek e tárgybani nézetét: *Die grossen Kirchen-versammlungen des 15- und 16-ten Jahrhunderts. Constanz 1840*, című legújabb munkájából hozta föl, nem vette komoly figyelemre, hogy katolikusokkal van dolga, kiknél nem az a kérdés: mit tart a vegyes házasságról Wessenberg, Dallberg, Spiegl, Müller Sándor, Carove, Wagenmüller, s több illy szörű katolikusok? hanem az; mit tart róluk a r. kath. egyháznak feje egyértelmű tanítói egyetemének nagy tömegével együtt? azaz: nem azt keressük mi r. katolikusok: mint vélekedik magánylag e vagy ama tárgyban ez vagy amaz egyes személy? hanem mint hitt mindig, mit hisz, vall, és tanít mainapiglan mindenütt a r. katolika egyház? — Csak ott lehet sikerrel magán nézetekre hivatkozni, hol még nincs a dolog tisztába hozva, hol nyitva áll a vélemények, és magán nézetek tág mezeje, hol jeles magán vélemények után irányul a közvélemény, vagyis a véleményekbeni szabad választhatásnak hangulata. Nálunk, kik megszoktuk már csak azt tartani valódi kath. tanításnak, miben mindenkor, mindenütt, mindnyájan megegyeztek, s megegyezni nem szűnnek, magán nézetek csak a nagy egyesség fénypontjait kiemelő árnyéklatoknak tartatnak. Ennélfogva minden igazán hív katolikus már előről is igen fogott óvakodni, hogy Wessenbergnek magán véleményét katolikusnak, azaz: egyetemességnek, közönségesnek tartsa, tudván, miképen a r. kath. egyház tanításának lényeges ismerető bélyege összepontosuló egyetemesség, változatlan egység.

Miképen pedig nemis csalódott, ki Wessenberget nevéntül nem ismervén szigorú katolikuságáról kevéssé kételkedett, belátandja, ha megérti, hogy Wessenberg nevessé a vegyes házasságokról vélekedik szabadabban, mint katolikuságához hívsége engedheti; de általában a házasság, házasodás és nőtelenység dolgában (hogy többé ne említsük) a r. kath. egyház elvei- és rendelkezéseitől messze eltért, midőn, a többi közt, a szerzeteseket ünneplés fogadások ellenére is házasságba léphetésre, — kétség kívül *ex abundantia cordis*, — fölszabadította, mi, és több illyesek miatt a római Curia tőle a megerősítést, midőn Mainzi Coadiutorává (püspöki segédnökké) kívánta Dallberg, meg is tagadta, mint vakmerő újtótul.

Ha azonban már fölvevük a keztyűt, illő, hogy fegyvert is fogjunk, ellenfelünkéhez hasonló. Mi tehát Carpzow nézeteit állítjuk Wessenbergéinek ellenébe, ki olly komolyan rosszalja a vegyes házasságokat, hogy csak nem hinni nehéz, ha csakugyan Carpzowé

az, ki szól: Nem tanácsos — ugymond — főleg a királyi, és rangjeles személyeknek inkább vegyes házasság után vágni, mint hitsorsossal házasságot kötni, mit az igazhívű nőszemélyeknek még inkább kell ellentanácsolni, mint a férfiaknak. Mert ezen házasságok hitünk megvetéséről gyanusak, és bizonyos religiói törődetlenségre visznek. Ugy látszik, mintha isten kísértetnek általok, midőn hitünkbeni állhatatosságunkra támaszkodva, azt nyilvánlag veszedelmeztetjük, s azonfölül még annyi kegyelemmel is birni hisszük magunkat, hogy az eretnek (kath.) megtérítésére is számolunk, holott elesabitatástul inkább tarthat az álhítűnek részéről az igazhívű, mintsem megfordítva annak megtérése remélhető volna; a lélekismeret nyugalmának is igen föl kell zavartatni annál, ki illy házasság által alkalmat nyit a hittül szakadásra más rokonainak is, és hitében állhatatosságát annyi eselvetésnek közepette kivált halálos ágyán féltetnie kell. — Nemis lehet ott, hol a nyilvános hitvallás különbözik, a magán (házi) áhitatossággal nyugodtan foglalkozni, sőt tudva van, miképen az eretnek fél azt különféleképen háborgatja. Ezer ezivódásnak nyújt alkalmat a házasságok között a religióbéli különbség. A mi pedig leggyűlöletesebbekké teszi a vegyes házasságokat, az, hogy a gyermekeknek igaz hiteni nevelését legyőzhetlen akadályokkal gátolja. Végre igen szomorú példák vannak, miképen vagy az igazhívű az eretnek fél unszolására az igaz hittül elesett, vagy máskép igen rossz véget vettek a vegyes házasságok, mik elkerülésökre elég ösztönül szolgálhatnak. — Ellenben az ugyanazon igazhívű felek közötti házasságnak boldogsága, ezeket kizárólag ajánlja. — Fridrich Bened. Carpzow I. u. Dr de eo, quod justum est, circa nuptias personarum diversae religionis. Erfordiae et Lipsiae MDCCL. in quarto, pag. 78. et sequent.

Ezekután Wessenberg ráfogásainak, és álokoskodásainak taglálásába nem ereszkedünk, minthogy ezt sem az idő és hely szűke nem engedik, sem a tárgyalás Wessenberg ellenében nem kívánja, csak arra figyelmeztetjük még, hogy magasztaltatását ellenfeleink részéről teljes mértékben megérdemlette, miről ki meggyőződni akar, olvassa vagy magának az idézett munkának habár csak első cikkeit is, vagy annak bírálatát (a katolik. 1840. XI. füzetében) és látni fogja, miképen nem igen finom tapintat kívántatik katolikusága fölületességének kézzelfoghatására.

Hogy pedig Wessenberg sem javallja föltétlenül, a föltétlen kötött vegyes házasságokat, és azokban valami anomaliát talál, bizonyítja az illy házasságok megáldására használandó új áldás forma, mellyet szerkesztett; miből kitetszik hogy maga sem tartja egészen tisztáknak a vegyes házasságokat.

Végre hogy olvasmány ajánlással se maradjunk adósak, figyelmeztetünk néhány munkára: p. o. *Die Kölnische Sache von Dr Carl v. Rotteck. — Die gemischten Ehen unter den christlichen Confessionen Deutschlands, geschichtlich dargestellt v. Dr Fried. Kunstmann. — Der Freiherr von Wiesau oder die gemischte Ehe v. G. Joseph Götz* — melly utolsó munka nem sokára magyaritva is meg fog jelenni.

(Hirlapi kivonat.) S.-A.-Ujhely mart. 18kán. Zemlén vármegye közgyűlése eredményei: 1) Fölvilágításban nemes Pest, Ungh, Mármaros, Heves, Esztergom, Abauj és Borsod megyéknek a vegyes házasságok tárgyában keletkezett határozatai, mindazok köztudomásul vétetni s a Zemlén megyei is velök közöltetni rendeltetett. — 2) Fájdalmasan kelle a megye Rendinek tapasztalni, hogy a keleti valláson levő lelki atyák a nemzetiség szent ügyét a mirigyos panslavismus terjesztésének, fölládozni s a népet olly helyeken is, hol eddig tökéletes magyarok valának, az orosz nyelv, mi több orosz literatura (!) tanulására kényszeríteni vissza nem rettennek, s az anyahonnak szentesíteti törvényei iránti engedelmességéről végkép megfelejtkezni eléggé hálátlanok. Ezen panslavismusra vonatkozólag üdvös határozat hozatott. Fölvilágított a megye egyik kiküldött táblabirójának a terebesi és hardiesai görög egyesült közönségnek, az illető földesurak által az iskolai hely kijelentése és fölépítése tárgyában a nmltu m. kir. Helytartó-Tanáchoz tett esedezésükre abbéli hivatalos jelentése, hogy valamint Terebesen egy Hardieson is az Andrassy Károly grófnő által az iskolai épületre alkalmas ház hely jelöltetett ki, sőt Terebesre nézve a tisztelt grófnő, a honi nyelv czélirányosabb tanítására tekintetébül azon ajánlatot is tette, hogy a latin és görög szertartású catholicusok különben is egyesülve lévén, a nevendékek számához alkalmaztatott iskolát építend, és mind a tanítókat mind pedig a tanulókat a szükséges könyvekkel ellátandja, melly nyilvánítást azonban a helybeli görög egyesült lelkész azért: hogy megyés püspöki rendelkezésének ellenére ezen iskolában a tanulók az orosz nyelv és literatúrán oktatást nem veendnek, el nem fogadott. Előterjesztett, hogy megyebeli Bekecs helységében létező különböző vallásbeli felekezeti lakosok gyermekeik neveltetése tekintetébül egy tanítót közösen fogadván, a szerenesi egyesült lelkész azért, hogy ott a nevendékek a tanulmányokban oktatásukat a honi nyelvben veendik, nemesak hogy az ezen felekezetheli szülék gyermekeit az iskolába való járásban akadályoztatta, hanem azokat a további oda-

menetlül elvető községekbe gyermekeiket vallásu növelésért akarták. — Ugy látszik, hogy az 1243-ban a részese fölterjesztést tétetik, hogy ben megszűnő szigorú fölvi stromos jegy élethe hozatni tartva előleg hatatlanul ter

Szere nevezet alatt járul honi nyelvi elérésésveteket (mell megpillantás nélkül könnyű ni derék mag

Szokó retlenül mar földesuraság tethetne. A jötevő nő, me azon köte ébresztésére kék s ruha-tételére ford

Ugocsa fölírás határboesátó püsp még eseten szék most r hogy ha es gyenek; a áldás nélkül gyének hat telenítették tésdíjt rögt tára, a pesti

Krasz szesítette. I rátaí. — El hanyagság, érdeket fell

Nyit püspököket vallási bizt házi körlev tassék, — vigyázatra egyes házass jelentsék, i setre nézve áthágó min ügyészi pe 5 s 14 t. c szer elítél zöltetni hat

Arad egyes házass zalai s has ség esetébe

Hajd eszött el l által olly b Következetése. — Ker határozat, h vel netalan gainkhoz k jonczok itt könyven és a városház tostul állot nem vettek — A fenyit ott e gyúl

meneteltül el is tiltotta. — Monok helységének ágostai vallást követő községe, a földesuraság által föllállított közös iskolai intézetbe gyermekeiket azért, hogy ottan a polgári tanulmányokban a más vallású növendékekkel közösen veendik oktatásukat, küldeni nem akarták. — 3) A főltgú m. udv cancelláriának legfőbb rendelete az ^{1243/103}, miszerint a megye házipénztára megrablása tárgyában a részesekek ellen elrendelt fenyítő pernek mibenlétéről hivatalos fölterjesztés hagyatik a megyének, a megye I. alispának kötelességül tétetik, hogy a már ezelőtt szükségesnek talált ugyan, de időközben megszüntetett, ezentulra azonban elnöki kellő ellenörködés és szigorú fölvi gyázat mellett a megyei kiküldetési megbízások lajstromos jegyzékének (scontro) tartása oly módon rendeltetett ismét életbe hozatni, hogy a fontosabb tárgyak mindenkor világosságban tartva előlégeesen időről időre a megye-gyűlésének ellátása alá multhatlanul terjesztessenek.

Szered tavaszelo 17kén. E város előkelőbb polgárai ezen nevezet alatt: Casino, egy társaságot képezének, mellynek főczéljál honi nyelvünk megtanulása tüzetett ki. E dícséretre méltó czélnek elérésére a társaság részvényesei magyar ujságokat és könyveket (mellyek közt magyar grammatikán kívül a zsebszótárt is megpillantám) szereztek be; és hogy tanulmányaikban fölakadás nélkül könnyebben és czélszerűbben előre haladhassanak, az ottani derék magyar rectort magyarázójoknak választották.

Szokolóczon (Nyitra megyében) egy Bécsben lakó, ismeretlenül maradni kívánó földinék alkalmas helyet kére az illető földesuraságtul, mellyre alkalmas iskolaházat saját költségén építhetne. A kívánság következtében áll is már az iskolaépület. A jötevé nő, még ezen fölül a földesuraságnál 1000 pengő forintot tett le azon kötelezéssel, hogy ennek kamatjából 20 p. frt a tanulóknak öbresztésére s az iskolába sikerrel járhatásra szükséges könyvecskék s ruha-nemük szerzésére, 40 p. forint pedig a tanító jobbkarba tételére fordítassék. H—k.

Ugoesában (tavaszelo 15.) a vegyes házasságok ügyében fölírás határozatott a fölségéhez, hogy a pásztori leveleket kibocsátó püspökök azoknak visszavonására szoríttassanak. Ugoesában még eset nem levén, az 1647: 14. t. cz. értelmében eljárando törvényszék most még nem neveztetett; de meghagyatott a sz. bírának, hogy ha eset adná magát elő, a megyének azonnal jelentést tegyenek; a népnek pedig hirdessék ki, hogy a vegyes házasságok áldás nélkül is érvényesek. — Gy...f...népsz. (plebanus) Pest megyének határozata ellen hevílten nyilatkozván: a főügyész kénytelenítették ellene széksértési vádat indítani. A törvényes büntetési díjt rögtön letette, s az Buttykay Menyhért főügyész javaslatára, a pesti vakok intézetének fölküldetni rendeltetett.

Kraszna megye Deák Ferenczezel táblabírói karát díszesítette. Kraszna rendei a visszakapcsolás elvének őszinte barátai. — Ellenben kövár vidéke szellemét, a régi megszokásból hanyagság, a mi szinte idegenkedéssel határos, és a roppant ügyeket felfogni nemakarás jellemzik.

Nyitra végzése. A fölsége megkéretett, hogy az érsekek s püspököket törvénytelen lépések további követésétől eltiltani és a vallási biztosított jogok szabad gyakorlatát akadályozva sértő egyházi körleveleknek visszahuzatását megrendelni kegyesen méltóztassék, — a járási fő- s alszolgabíró urak pedig arra való gondos vigyázatra utasítva lettek, hogy az e megyében keletkezendő vegyes házasságoknál netalán megtagadandó áldás eseteit tüstint bejelentésük, mellyeknek előfordultával mostan már minden egyes esetre nézve elvégeztetett: hogy az 1791: 26 t. cz. rendelkezését áthágó minden egyházi személy a megye törvényszéke előtt rögtön ügyészi perbe idézendő, s vétségének behizonyodtával az 1647: 5 s 14 t. cz. alapjánál fogva 600 frt lefizetésére annyiszor mennyiszor elítélendő leszen; s e végzés a többi nemes megyékkel is közöltetni határozatott.

Arad vármegye folyó hó 23kán tartott közgyűlésében, a vegyes házassági körlevelek következtében felirat határozatott, a zalai s hasonló szellemében, s bíróság rendeltetett, melly szükség esetében az 1647: 14 t. cz. értelmében munkálkodjék.

Hajdu-Nánás, 14kén. Folyó hó Skán tartott gyűlésben becsuzott el Karap Sándor eddigi közkedvességű alkapitányunk, az által olly buzgón védett s bölesen kormányzott Hajdu kerülettől. — Következett volna erre a már megürült alkapitányi hivatal betöltése. — Kerületünk ő es. kir. fölségét alázatos fölírásban megkéretni határozza, hogy a most megürült fontos hivatalra s ennek betöltésével netalán ürülésben jövendő tisztségekre nézve, alkotmányos jogainkhoz képest, szabad választást engedni méltóztassék. — Az újonczok itt szabad toborzás útján állítottak ki, még pedig olly könnyen és hamar, hogy több kerületi városokban, mihelyt a zászló a városház előtt kiültetett, s a toborzó zene meg inditatott: csapattal állott a fiatalok a hon zászlója alá, s az búszult azután, kit be nem vettek. A zsidók is szép három izraelita bajnokot állítottak. — A fenyítőházak mindelelőbbi javítása s építése is indítványoztatott e gyűlésben Foghty János táblabíró s főjegyző által. P.H.

Kolozsvárott. — Erdélyi püspök Kovács Miklós ur, miután négy évvel ezelőtt Kézdi-Vásárhelyt két székely fiu nevédek katonái kiképezésére a székely katoná nevelő intézetben két helyet, megint három évvel ezelőtt Károlyfehérvárt két böleselkedési tanítószéket az erdélyi r. kath. nevédek papság számára nem esekély áldozattal igen is sok ezerekkél alapított volna: más részről a czélirányos leánynevelésről gondoskodva egy székely születésű leány helyes jó neveltetésére hat ezer két száz ötven (6250) váltó rforintból álló alapítványt mult 1840dik évmindszent havában szerezni kegyeskedék a nagyszeheni apácák leány nevelő intézetében.

Részesül a jelen alapítványban egy a székely lovag (huszár), és első székely gyalog ezred katonatisztek, valamint a csiki, gyergyói és kászoni székely polgári tisztviselőik székely születésű leányai közül váltólag illyképen, hogy egyszer egy katonatiszt, más izben egy polgári tisztnek leánya vétessék fel, figyelemre főleg méltatva az árvákat. Ha senki sem találtnék ezen katoná vagy polgári tisztviselőnek leányai közül ez alapítványra alkalmasnak vagy vágyakodónak, részesíttessék ebben egy ide legalkalmasabb a Prímipilus vagy Pixidáriusok leányai közül. Mult és J.

Pribóczon tavaszelo 4kén. A hevesi közgyűlést érdeklő tudósítások igen elszomorító, s folyama számosak rosulását nem kerülé el. — Szomszéd Árva megyében nem rég marhadög ütött ki, mi a marhakereskedési közlekedést megyénkkel egészen félbeszakasztá.

Bécs. E folyó évi műkítélet megnyitása mult évi dec. 28kán folyó év első aprilra vala hirdetve, azonban némelly akadályok miatt csak april 6kán fog megnyitanni, s nyitva leend köznapokon reggel 9 órától este hatig, vasár- és ünneppanokon pedig majus 21-ig bezárólag délután 2—6 óráig.

A nemzeti almanachba eddigelé következő darabok küldettek be, beszélyek: Biscay testvérek. Törvény halom (Tiszavidéki néprege). Művészet hatalma. Hárem hölgye. A hontalan szerelme. A hontalan. Egy allegorikai rajzolat: Teremtés eszméje. Versek, Sz. tul: 1. Győzelem vér nélkül (ballada) 2. Csónakosok (román) 3—38) apróbb versek, ritornelek, epigrammák. K. tul: 39. Ideálomhoz. 40. Késő bánat. 41. Hasonlítás. 42. Antonia emlékkönyvébe. B. Zs. tul: 43. Szilágyi Erzsébet. Tr. P. tul: 44. A... halálakor. 45. Barátom haldoklásakor. 46. Morpheushoz. 47. Látogatók. — B. J. tul: 48. A száműzött. 49. Kérelem hazámhoz. 50. A huszár Milanóban, és így tovább 69 számig. J-r tul: 70 Kanta és Loránd (Ballada). 71. Osapáink. 72. Sirdal. 73. Álbarát. 74. A hazához. 75. Hübarát. Ismét B... tul: 76. Honfibu. 77. Rózsa és halott. 78. Szegény fiu. — M. P. tul: 79. Bánkban és neje. 80. Családkép. 81. A buesu kinja 82—87. — V. S. tul: 88. A szenvedő hölgy. 8 szakaszban. J. G. tul: 89. Tavasz dalok. 90. Hadik Jenő (ballada). 91. A jámbor. 92. Hazámhoz. 93. A hon szava. 94. A haranghoz. — Sz. L. tul: 95. Pórlégény. 96. Az agg. 97. Búdal. — T. B. tul: 98. Coriolán (ballada). — L. K. tul: 99. Dalvilág. 100. Oginsky (ballada). 101. Játékosok. 102. Gvardián éneke. 103. Apa. D. K. tul: 104. Virágélet. H. tul: 105. Ida esőkjá. 106. Rózsám szeme. — Hr. tul 14 epigramm. L. S. tul: 108—116 dalok, madrigalok, ritornel és egy epigram. — M. F. tul: 117. Ifjak tavasz dala. 118. Dal és virág. 119. Hajós. 120. Hozzá. — N. tul: Ararat 1840ben. 122. Nyugalom. 123. Napnyugat. 124. Vallomás. 125. Zivatar. 126. Hölgyvirágok (I. Virginia. II. Nina. III. Betty. IV. Sidonia. V. Emilia. VI. Lauretta. VII. Maria). — K-y J. tul: 127. A művészekhez. — P. tul: 128. Szülő és szülött (román), 129. A koldus végrendelete. 130. A két hangász. — M-rytul: 131. Csillagfrigy. 132. Vilma emléke. 133. A visszatérthez. 134—141. dalok. B-r M. tul: 142. Epigrammák. H-a S. tul: 143. Árva. 144. Moses csipkebokra. 145. Hazám. 146. Dalmok. 147. Őszi dal. — S-ytul: 148. Fölhívás. 149. Hajadon emlékkönyvébe. 150. Hit. 151. Az életunt. — K-i M. tul. 152. Sirofú. 153. Habokhoz. — F. J. tul: 154. Honezimer. 155. Agg öröme. Fohász. 156—169. Epigramm és dalok. — B. M. tul: 170. Ébredetkor. 171. Honfivágy. 172—183. Epigrammok és dalok.

A verseknek tehát eddigelé is nagy böségében vagyunk. A bejövendőket továbbá is közleni fogom, valamint az elfogadott darabokat is hasonló módon teendem közzé. A beküldés ideje még tartván, hazánk íróit részvétre barátságosan fölszólítom. Vajda.

Pesten az országot, az 1838ik évben huzatott védtöltés magasságyira általában az egész uteza szélessége féldomborúra egyenítettve, a város nem kevés díszére sőt mi több nyilvános hasznára, már beköveztetni megkezdett. Bevégeztével fogja csak Pest városa érezni, milly üdvös rendelés vala ez szeretett fő herezeg Nadorunktul. A bekövezés a hatvani utezánál fel a zsidótér felé kezdetek meg.

Pesti löverseny 1841. (ang. mf. — angol mérföld. — ar. — arany. — e. — esztendő. — ft. — font. — ism. — ismételve. — k. — kancza. — m. — mén. — 1 ang. mf. — 818 pozsoni öl. A * jegyzett díjak örökre levén alapítva, évenként multhatlanul ki-*

járnak). **I. Junius 3kán, esztendőben, délután.** * 1. Nemzeti díj. 250 ar. 30 aranyat érő és Magyarország ezimerevel ékesített serlegben az első ló; 50 ar. a másodiké. Tétel 16 ar. fele bánat; a tétosz fele az első, fele a második ló. Futhat magyarhoni 3e. minden m. és k., melly sem Pesten, sem Parndorfon sem Simmeringen díjért még nem futott. 1 ang. mf. — Teher 85 ft., k. 2 fonttal kevesbet, külföldi lovas 4 fonttal többet. * 2. Batthyány-Kazimir díj. 100 ar. Futhat minden ló; 1 ang. mf. — 3e. 68; 4e. 94; 5e. 101; 6e. 106; id. 109 ft.; belföldi telivér és angol félvér 4 fonttal többet; angol telivér még 10 fonttal többet; m. 2 fonttal többet. Tét 20 ar. „fuss vagy fizess.” A tétosz 40 aranyig a második ló, azon felül az elsőé. Béjelentés a futás előtt 3 nappal. * 3. Hazafidj. 100 ar. Futhat magyarhoni minden k., 2 ang. mf. ism.; 3e. 68 ft.; 4e. 94 ft.; 5e. 101 ft.; 6e. 106 ft.; id. 109 ft.; telivér 5 fonttal többet; simmeringi díj nyerője ugyan azon évben 3 fonttal többet. * 4. Batthyány-Hunyady-díj. 100 ar. Futhat minden k.; 2 ang. mf.; 3e. 80 ft.; 4e. 100 ft.; 5e. 106 ft.; 6e. és idősb 110 ft.; ausztriai birodalmi 4 fonttal kevesbet. Tét 20 ar. fele bánat. **III. Junius 6kán, vasárnap, délután.** * 5. Asszonyságok pályadíja. 100 aranyat érő billikom az első ló; a díjból fenmaradt aranyok 50ig a másodiké; azon felül ismét az elsőé. Futhat angolt kivéve minden m. és k.; 1600 öl ism.; 3e. 70 ft.; 4e. 90 ft.; 5e. 96 ft.; 6e. 100 ft.; id. 103 ft.; m. 2 fonttal többet. 6. Pest-városi díj. 150 ar. Futhat minden ló. 150 ar. az elsőé, a díjból fenmaradó s tét-pénzekből begyűlö aranyok 50ig a másodiké, azon felül ismét az elsőé. Tét 10 ar. „fuss vagy fizess.” A nyerpont előtt 30 öllel kezdve a pályakör egyszer körül (1268 öl 2' 6") ism.; 3e. 74 font; 4e. 100 font; 5e. 107 ft.; 6e. 112 ft.; id. 115 ft. — Ausztriai birodalomban született ló 6 fonttal, k. és pr. 1 fonttal kevesbet. * 7. Erdélyi-díj. Az 1839 s 1840ik évekről megmaradt 200 arannyal együtt 300 ar. Futhat érte a két magyar hazában született s nevelt akármilly származásu m. és k.; 1600 öl; 3e. 85 ft.; 4e. 100 ft.; 5e. 107 ft.; 6e. 110 ft.; id. 112 ft. Tétel egyegy lóért 50 ar.; fele bánat; a tétosz is a nyertesé. Aláírhatni a futás orájaig. Egy személy több lovat állíthat vagy nevezhet a pályára. Ha 6 aláíró nem találkozik, azon évben nem lesz ezen díj elnyerhető, hanem az aláírók feloldoztatván, a díj mindaddig a következő esztendőéig csatoltatik, míg csak az aláírók száma hatra nem telik. 8. Parasztsverseny. Első lóé 75 pgő for.; 2iké 25 pgő forint. Futhatnak mezei gazdák saját lovai. E célra van szánva t. Szalbek Jakab ur által ajánlott egy arany is. Béjelentés a futás napjaig. **III. Junius 9kán, szerdán, délután** * 9. Széchenyi-díj. 100 ar. értékű. Futhat minden m. és k. 1600 öl ism. 3e. 87 ft.; 4e. 102 ft.; 5e. 109 ft.; 6e. 113 ft.; id. 115 ft.; k. 2 fonttal kevesbet. Tét 10 ar. fele bánat. A tétosz 40 aranyig a második ló, azon felül az elsőé. * 10. Festetics Nakó díj. 78 ar. Tét 10 ar. „fuss vagy fizess.” A tétosz a díjhoz kapcsolatik. Futhat minden ausztriai birodalmi és 6 esztendősnél nem idősb mén. 2 ang. mf. 3e. 87 ft.; 4e. 113 ft.; 5e. 119 ft.; 6e. 123 ft. * 11. Ostor díj. Tét 10 ar. „fuss vagy fizess.” A tétosz is az első ló. Futhat minden ló, melly a futás napjaig sem a pesti sem parndorfi sem simmeringi téren díjt nem nyert. 1/2 ang. mf.; 3e. 68 ft.; 4e. 94 ft.; 5e. 101 ft.; 6e. 106 ft.; id. 109 ft.; telivér 3 fonttal többet; angol ló, akármilly verü legyen, 8 fonttal többet; k. és pr. 2 fonttal kevesbet. Béjelentés a futás napjaig. Meskó Jakab b. 100 aranyat alapítván, s tevén le, annak kamatja ezen ostor vételére fordittatik. * 12. Széchenyi-kard. 100 ar. értékű. Most Hunyady József gr. birtokában. Futhat minden ló. 4 ang. mf.; 3e. 82 1/2 ft.; 4e. 96 ft.; 5e. 102 1/2 ft.; 6e. 105 1/2 ft.; id. 107 1/2 ft.; k. 2 fonttal kevesbet. Melly ló e kardot elnyeri, legjobb pályázónak ismertetik az esztendőben. A kihívás a pályanap előtt 8 nappal történik. Ha a kard birtokosát ki nem hívják, nála marad a kard; de ha a kihívást el nem fogadja, tartozik a kardot a kihívónak átadni; melly esetben, vagy pedig ha a kard birtokosa meghalna, a futtatás pénztétel nélkül megy végbe. Ha pedig a kihívást elfogadja, minden kihívó 30 aranyat teszen-le, fele bánat. Az így egybegyűlt summa a nyertesé. A kardot birtokosa nem tartozik nyertes lovával védni. * 13. Esterházy-kard. Most Traun Xav. gr. birtokában. Futhat magyarhoni minden m. és k.; 1 ang. mf.; 3e. 80 ft.; 4e. 94 ft.; 5e. 100 ft.; 6e. 103 ft.; id. 105 font, k. 2 fonttal kevesbet. A futás e kardért mindig a pesti verseny utolsó napján megy végbe. Melly ló e kardot elnyeri, legsebesb honi lónak ismertetik az esztendőben. A kihívás a pályanap előtt 3 nappal történik. Ha a kard birtokosát ki nem hívják, nála marad a kard; ha a kihívást el nem fogadja, tartozik a kardot a ki-

Világ politikai és Ismertető gazdasági lapjainkra az előfizetés évnegyedre is elfogadtatik 2 frt 30 kr. pengőjével. — Jelentjük egyszersmind, hogy a szerkesztőség eddigi lakát most legközelebbi szent György napra a barátok piacznán ke eskeméti és aranyhímző utcára 410dik sz. alatt szolgáló sarokház második emeletébe teendi át.

Nyomtatta Launderer Lajos.

hívónak átadni, melly esetben, vagy ha a kard birtokosa meghalna, a futtatás pénztétel nélkül megy végbe. Ha pedig a kihívást elfogadja, minden kihívó egyegy lóért 20 aranyat teszen-le, fele bánat. Az így egybegyűlt summa a nyertesé. A kardot birtokosa nem tartozik nyertes lovával védni. 14. Parasztsverseny. Első lóé 30 pgő for.; másodiké 20 pgő for. Futhatnak mezei gazdák s egyéb adózók saját lovai. Mindazon díjakra, mellyeknél külön bejelentési határidő nincs kikötve, ez idén april 24ig szükséges a díj külön megnevezésével és a ló tökéletes leírásával a bejelentést megtenni, bérmentés és recepisse melletti levélben illy czím alatt: „Versenyt illető a n. Casinoban, Pesten.” Ezen kívül, minden futtató tartozik pályára szánt lovát a futás előtt 48 órával a n. Casinoban levő ívre följegyezni vagy följegyeztetni, hogy így a napi versenyrend annak idejében kinyomathassék. A napi versenyrenden föl nem jegyzett lovak azon napi díjfutásokban nem részesülhetnek, és ugyanott föl nem jegyzett versenyek is csak a följegyzettek után mehetnek végbe. A lovak kora a közönséges évtől számítatik, úgy hogy például minden, 1838ban világra jött ló 1841ikben mint 3e. jelenik meg, s így tovább. A gazdasági egyesület közgyűlése: junius 5kén, délelőtti 10 órakor a n. Casinoban. Állatmutatás: junius 5, 6, 7ikén, a Köztelken. Lóárverés: junius 7, és 9ikén délelőtti 10 órakor, ugyanott. Parasztsversenyek jutalmaztatása: junius 7ikén délutáni 5 órakor, ugyanott.

Fehérmegyei olvasó-társaság. — Székes Fehérváron az olvasó-társaság szűlésén tavaszhoz 18kán délelőtt tartandó olvasó-társasági közülésre — mellynek főbb tárgyai lesznek: a) a választmány munkálatinak, s az intézet eddigi mibenlétének megvizsgálása, b) jövőre szükséges intézkedések, c) jövő évi választmányi tanács alakítása, — minden t. cz. tagok emlékeztetőleg teljes tisztelettel meghivatnak. Költ Sz. Fehérváron, tavaszhoz 28kán 1841. — Karácsony Lázár egyesületi jegyző.

Külföld.

Nagybritánia. (Parlament ülések.) Az alsó házban mart. 15kén egyéb kisebb érdekű tárgyak közt figyelmet érdemel Rae ur indítványa egy Walter Scottnak Edinburgban állítandó emlékre. Az indítványa a minisztereknél is meleg pártolásra találván, közfölkialtással ellenmondás nélkül elfogadtatott. Russel lord gyarmati miniszter indítványt tön, miszerint a ház a déli ausztriai telepítvényi biztosság által a gyarmat jövedelmi hézagának fedezésére fölveendő kölcsönt parlamenti végzés által biztosítsa. Ezen hézag keletkezését a miniszter azon körülménynek tulajdonítja, miszerint az említett gyarmat sem a kormány, sem képviselőit, hanem parlamenti végzés által meghatalmazott biztosság által kormányoztatik. E kivételes állapotot a miniszter nézete szerint ama két országglás forma valamelyikével kellene fölváltani. Képviselői alkotmányra, ugymond nincs ugyan még a gyarmat megérve; azonban ez is többet érne a mostani igazgatásnál Stanley lord az említett telepítvény történetéből igyekezék megmutatni, hogy azon rendszert, miszerint valamely gyarmat saját erejéből alapíthassa meg s tarthassa föl magát, nem egyéb pusztá csalódásnál. Mielőtt a kormány illy hitelbiztosítást kér, szükség előbb külön billben kifejtjenie, mikép fog ezentul déli Australia kormányoztatni. Sir R. Peel ezt a tanácsot adá Russel lordnak, hogy indítványát néhány napig halassza el, míg a gyarmat szükségei bővebben kinyomoztatnak; addig pedig csak a leg-sürgetőbb szükségek fedeztessenek. Russel lord e tanácsot követni igéré. — Mart. 16kán Hutt ur számos aláírásokkal fedett panaszlevelet nyujta be a sundvámok ellen, s a Daniával e tárgyban kötött szerződéseknél rövid vázlatát adván, megmutatá, hogy Dania 26 év óta oly vámot zsarol az angol kereskedőktől, melly a Christianopoli kötés által meghatározott vámot 5—6 pettel is meghaladja. Ezekhez képest a szónok következő indítványt tön: „Nyilatkoztassa ki a ház, hogy a jelenleg Helsingörben fölvétetni szokott vámok nem felelnek meg azon vámjegyzéknek, mellynek föntartására Dania jogosítva van, és hogy a sundvámokon olly változtatások teendők, mellyek angliának a balti kikötőkkel kereskedése viszonyait könnyebbítsék.” Palmerston lord megengedé ugyan a Hutt ur által fölhozott előzményeket, de kéré az indítványozót, venné vissza indítványát, minthogy a kérdéses tárgy épen most komolyan foglalatoskodtatja a kormányt, s minthogy e részben alkudozások is folyamatban vannak Daniával. Hutt ur engede a külminiszter kérelmének, s indítványát vissza vevé. — A fölsőházban Keane lord nyugdija iránt az illető bill harmadszor olvastatott, s elfogadtatott.

PES

Szomba

Politikai, tudományos, művészeti folyóirat, a magyar gazdasági társaság havi literatúrájával, heten kétszer kétszer jelen meg.

BORSOS

Ö es. s személynek. Iyü-Tábla va. gyelmesebb. lan c. y. Sáb. sebben kinev. beszedő has.

Haza

Europa legn. zett alpesek. nem érintve. ugyanis töb. nálunk szint. tót, oláh. S. a protestans. holika melle. görögnek sz. lyek is. — vágyva vágy. vas ormaiban. rető, mivel. Schweizban. kazi törzsök. hegyek a füg. nyelv megsz. a különböző. lunk majd ha.

Schwei szerencsétle. ságokkal ve. fejlődni, s it. Nálunk azon. szabadelmül. válnék. Mag. sok és vére. többség a m. kozást pedig. Erdélyország. visszakapaso. kel? Söt mi. mint a többs. kapcsolatni. hagyni állas. radni. De k. badsággal, h. sen Pestre l. s vallási nev. papot tartani. söt szükség. eldönteni.

Általáb. értés minden. pedig az egy. nyelvgyeség. mellyre áldá. és holdgító. ken át a hit. népet támad. különböző n. nem is forog. és egészen. előtt rövid p. s a józanság. hogy gyűlö. minden áron.

De mir. oldala. A 16. ának, a mai.